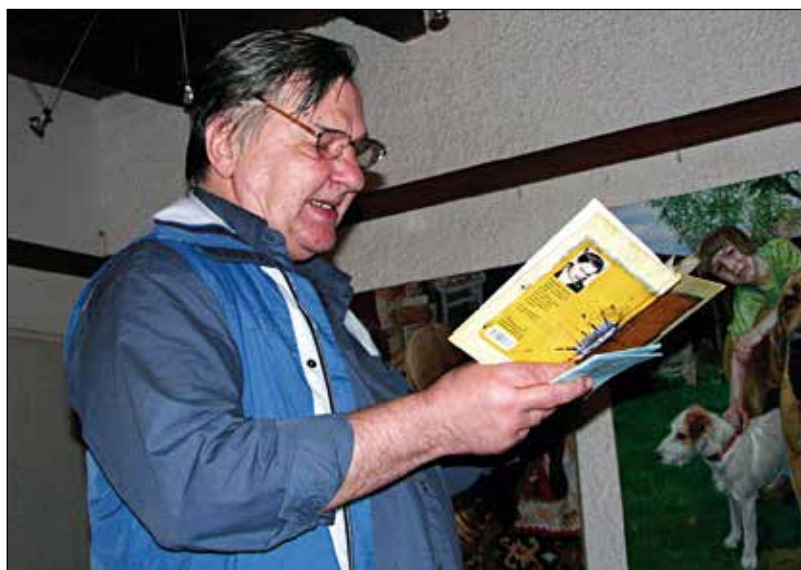

Mavrica neba 2009

Večjezični literarni maraton

Tomaž Šturm

General Mahić
iz Sarajeva.

Po lanskoletni, peti Mavrici neba smo ohrabreni s pozitivnimi vibracijami in vtisi v letošnjem letu organizirali šesti večjezični literarni maraton Mavrica neba 2009. Kot že vsa leta do sedaj smo ga ne glede na vreme in ostale okoliščine organizirali na prvo soboto v juniju. Lansko leto smo prvič imeli prireditev na dvorišču in v galeriji Muzeja Železniki. Nad prizoriščem smo bili navdušeni in tudi v letošnjem letu smo se zbrali na istem mestu. Še vreme nam je bilo naklonjeno in v zgodnjem popoldnevu smo začeli.

V preteklih letih je nastopilo veliko različnih bolj ali manj uveljavljenih avtorjev, ki so željni nastopanja in objavljanja svojih del v različnih literarnih revijah. V ta namen smo letos povabili Mareta Cestnika, urednika nove literarne revije OtočjeO (www.otocje.si), ki nam je predstavil revijo, njeno vsebino in namen, in k sodelovanju z lastnimi prispevki povabil vse prisotne avtorje. Najprej so svoja dela brali avtorji, ki so bili objavljeni v prvi številki revije Otočje, za njimi pa še vsi ostali, prijavljeni na letošnji maraton.

Sledil je daljši premor, v katerem smo se lahko pogovorili z urednikom in med sabo izmenjali mnenja. Istočasno je potekala delavnica izdelave dražgoških kruhkov, ki jo je pripravila Alenka Lotrič. Od samih osnov izdelave smo hitro prešli na praktične poiz-

Občinstvo.

Izdelovanje dražgoških kruhkov.

Lusier.

kuse, tako da je lahko vsak izdelal svoj kruhek. Pripravili smo tudi pečico, v kateri smo jih takoj spekli in jih potem pojedli ali odnesli domov.

Na Osnovni šoli Železniki smo v lanskem letu prvič priredili literarni natečaj in ga zaradi zelo dobrega odziva pripravili tudi letos. Tema natečaja je bila Moj prijatelj drevo. Na natečaj je prispelo 58 pesmi, pravljič, razmišljanj učenk in učencev z razredne in 15 s predmetne stopnje. Komisija, ki so jo sestavljali pesnica Neža Maurer, pesnik in organizator natečaja Tomaž Šturm in mentorica literarnega krožka na osnovni šoli Katarina Primožič, je izbrala 10 prispevkov mladih avtorjev, pet z razredne in pet s predmetne stopnje. Izbrani mladi avtorji so nastopili na literarnem maratonu in se tako predstavili tudi širši množici poslušalcev. Glede na izbrano temo natečaja smo za sponzorja pridobili Zavod za gozdove Slovenije, ki je prispeval nagrade za najboljše v obliki knjige Gozd je nekaj več. Učenci Osnovne šole Železniki so predstavili tudi svoje šolsko glasilo Naše poti, kjer se kalijo naši najmlajši avtorji in uredniki.

S programom smo nadaljevali po večerji. Najprej se nam je predstavil izredno nadarjeni kantavtor Martin Ramoveš. Za njim je nastopila skupina Lusier in nas popeljala v nežne višave. Glasba nas je pošte-

no razgrela in pripravila na nadaljevanje maratona. Na vrsto so prišli še vsi avtorji in avtorice, med njimi tudi Admiral, naš gost iz Sarajeva. Zaključek je sledil v cilju, ki je bil blizu polnoči.

Od začetka do konca maratona pa so bili odprti literarni kotiček, tržnica knjig in izmenjava idej med avtorji. Lahko smo si ogledali veliko zanimivih knjig, jih prelistali, kupili, podarili ali pa zamenjali z drugim avtorjem.

Na letošnjem maratonu je nastopilo 25 avtorjev iz cele Slovenije, od Idrije, Železnikov, Jesenic, Žalca, Domžal pa do Maribora, Metlike, Ljubljane ... in prvič je bil z nami gost iz Sarajeva. Veseli nas dejstvo, da poleg stalno sodelujočih avtorjev na maratonu, mavričarjev, vsako leto pride nekaj novih avtorjev, ki dodatno popestrijo prireditve.

Zaključimo lahko, da je tudi letošnji maraton uspel, srečno smo ga pripeljali do cilja. Avtorji nam vsako leto podelijo priznanje za naš trud, ker se ga vedno udeležijo v tako velikem številu. Lahko pa ocenimo, da je bilo obiskovalcev maratona letos manj kot pretekla leta, mogoče tudi zaradi napovedanega dežja. Sodelovanje z Osnovno šolo Železniki se je izkazalo za izredno uspešno in naslednje leto bodo učenci spet z nami.

Uredniški
odbor
Naših poti.

MOJ PRIJATELJ DREVO

*V šoli dobili smo nalogo,
da opazujemo svoje drevo.
Moja češnja do pomladi
zacvetela bo lepo.*

*Ko nalogo dopolnjujem,
prav na tiho premišljujem:
"Le kako drevo zunaj preživi,
pa čeprav močno sneži?"*

*Zunaj veter močno piha,
češnja kar močno zaniha.
Zanjo me zelo skrbi
in pri srcu zaboli.*

*Brž ko zjutraj se zbudim,
hitro k oknu odhitim.
Veter pa še vedno piha,
a moja češnja mirno diha.*

*Čez poleti bo toplo,
češnje zeblo nič ne bo.
Sončila se bo vesela,
ker bom jaz pod njo sedela.*

Špela Kavčič, 4. razred PŠ Dražgoše
Mentorica: Jana Lušina

DREVO

*Pozimi sem belo,
pomladi vzcvetim,
poleti se grejem,
v jeseni rodim.*

*Sem drevo mogočno,
nosim sadje sočno,
imam liste zelene
in hruške rumene.*

*So pisani ptički na meni doma,
na vejah čepijo,
veselo žgolijo,
se rumenih hrušk veselijo.*

Luka Bajželj, 5. a
Mentorica: Danica Mohorič

MOJ PRIJATELJ DREVO

*Jaz drevo sem sredi trav,
brez listov, popkov in cvetov.*

*Kmalu bom se prelomilo,
saj moje noge težko me držijo.*

*Tukaj sem že vrsto let,
rad bi bil še mnogo let.*

*Včasih bil sem velik in močan,
ptice rade so me imele,
saj na meni gnezdo so si spletile,
se spomladi so ženile in rodile pa prepevale.*

*Tukaj sem že vrsto let,
rad bi bil še mnogo let.*

*Zdaj sem velik in trhlen.
Vsaka ptica mimo mene gre!
Ker na meni cvetja ni,
spomladi tudi petja ni.*

*Tukaj sem že vrsto let,
rad bi bil še mnogo let.*

Matic Oblak, 8. c
Mentorica: Mira Prevc

JAZ DREVO

Jaz sem drevo. Rado imam sok iz korenin. Smola je moja kri, listi pa so kot dežniki, ki me varujejo pred dežjem. Imam veliko stanovalcev: to so trije ježi, ki živijo pod mojimi koreninami, dve veverici, ki stanujeta visoko v moji krošnji, sinica, ki živi med vejami, in še sova.

Ob meni sta dolgo živela tudi dva moja prijatelja, a na žalost ne dolgo. Posekali so ju. A še vedno se

ju spominjam – bila sta večja od mene in imela sta veliko košato krošnjo.

Zdaj sem čisto samo in razen živali nimam nobenih obiskovalcev. Pozimi sem se skoraj podrlo, ker je bilo na meni preveč snega.

Želim si prijateljev. Le kdo si jih ne?

Blaž Hudolin, 3. b

Mentorica: Andreja Rant Bogataj

MOJE DREVO PRIPOVEDUJE

Pred mnogimi leti sem bil še plod na moji mami. Pa je kar naenkrat priletela ptica in me pozobala. Dolgo časa sem preživel v temi v njenem črevesju in želodcu. Končno sem dočakal dan, ko je ptica šla na veliko potrebo na velik travnik, poln rož in mlade trave.

Minilo je le nekaj tednov in že sem začutil močno energijo, ki me je pognala iz zemlje. Prvo leto mojega odrasčanja me je bilo zelo strah, da bi me kdo pohodil ali pokosil. Imel sem srečo in preživel!

Iz leta v leto sem rasel in se redil. Postal sem mogočno drevo. Nekoč sem zaslišal, da nekdo trka name. Bila je žolna, ki je delala luknjo za svoje mlađičke. Po mojih krošnjah so večkrat skakale veverice in ob moje lubje so jeleni drgnili roge.

V življenju sem doživel dosti hudega: več manjših potresov, viharjev, neurij s točo, zmrzali ... Najhuje pa je bilo jeseni leta 2007. Tisti dan je bil zame usoden. Izruvala me je voda in me odnesla. Dolgo časa me je premetavalo po poteh, cestah in po travnikih. Na srečo nisem bil huje poškodovan, zato so me naložili na kamion in me odpeljali. Iz mene so kasneje naredili papir.

In, ne boste verjeli, jaz sem prav ta papir, na katerega je napisano to besedilo. Kljub vsemu sem vedel, da sem za kaj koristen.

Miha Benedičič, 5. a

Mentorica: Danica Mohorič

INTERVJU Z BOROM

TJAŠA: Dober dan, gospod Bor!

Sem Tjaša Polajnar Vešligaj iz 4. a razreda. Obiskujem osnovno šolo v Železnikih. Rada bi vam zastavila nekaj vprašanj.

Lahko?

BOR: Seveda, deklica!

TJAŠA: No, pa začnimo! Koliko let že stojite tukaj?

BOR: Minilo bo že skoraj deset let.

TJAŠA: Kateri dan vam je bil do zdaj najbolj všeč?

BOR: To je bil pa tisti dan, ko so poleg mene postavili klopec.

TJAŠA: In zakaj ravno ta dan?

BOR: Ker rad poslušam ljudi, ki posedajo pod moji vejami. Pripovedujejo si različne zgodbe. Včasih pa se najde tudi kak tak, ki jih pripoveduje le meni.

TJAŠA: Ste veseli ali žalostni, kadar dežuje?

BOR: Vesel sem dežja. Všeč mi je, ko mi med iglicami polzijo dežne kaplje.

TJAŠA: Katero drevo si želite za svojega soseda?

BOR: Za sosedi bi prav rad imel jablano in češnjo, ker tako lepo dišita, ko cvetita.

TJAŠA: Ali imate v svojih vejah kakšno gnezdo?

BOR: Na žalost ne. Imam pretanke veje in ptice zato raje gnezdijo na drugih drevesih.

TJAŠA: Ali vas obiščejo kakšne druge živali?

BOR: O, to pa to! Veveričke se neprestano podijo po mojem deblu in me žgečkajo. Mladi srnjaček, bambi, pa velikokrat zaspančka pri mojih koreninah.

TJAŠA: Ali vas pozimi kaj zebe?

BOR: Imam to srečo, da imam tudi pozimi iglice. Sem iglavec in zato sem vse leto poraščen.

TJAŠA: Kaj pa, ko vas bodo posekali?

BOR: Ne vem. Ko me bodo posekali, bom mogoče spet zrasel. Res ne vem.

TJAŠA: Če bi imeli otroke, kaj bi jim povedali?

BOR: Naj spoštujejo naravo in naj pazijo nanjo.

TJAŠA: Gospod Bor, hvala da ste si vzeli čas zame. Nasvidenje!

BOR: Nasvidenje, Tjaša.

Tjaša Polajnar Vešligaj, 4. a
Mentorica: Majda Demšar

SE Z DREVESOM RODIL, Z DREVESOM UMRL

Ravno na dan, ko sem se rodil, so doma posadili lipo. Ne vem, ali je bilo po naključju ali je oči namer-
no vsadil drevo prav takrat. Tako sem rasel, drevo
pa tudi.

Že pri štirih letih sem plezal po njem in se zviral.
Če mi je bilo hudo, sem šel ven, splezal na drevo in
se tam kupal. Najlepše je bilo, ko je zacvetelo. Cel
dopoldan sem obiral cvetove, iz njih pa mi je mama
skuhala čaj. Velikokrat sem ga pil kar na drevesu, in
ker je bil čaj lipin sad, sem ga malo zlival po njem, da
ga je tudi drevo poskusilo.

Nekega dne pa sem se spomnil, da bi v krošnji
svoje lipe zgradil drevesno hišico. Imel sem trinajst
let. Oče je povedal, da je drevo že dovolj veliko. V
enem tednu sva na njem zgradila prečudovito hiši-
co. Bila je res krasna. Zdaj sem še več časa preživel z
drevesom. V hišici sem si postavil mizo, stol, omaro
in celo posteljo. Vanjo sem znosil veliko hrane in
marsikdaj v njej preživel cel popoldan. Dopoldne
sem seveda imel pouk. Edino, ko je deževalo, sem
bil v domači hiši. Pri petnajstih letih sva se v hišici
velikokrat dobila z mojo punco, saj je bil to edini
prostor, kjer naju starši niso našli.

Ampak postajal sem vse bolj samostojen. Starša
sta videla, da vse manj zahajam v hiško, čeprav sem
jo imel enako rad kot včasih. Najbolj me je žalostilo
to, da se bom preselil drugam, drevo pa bo ostalo
tukaj. Razvedril sem se šele takrat, ko sta mi star-
ša povedala, da bi bila vesela, če bi si dom uredil v
zgornjem nadstropju naše hiše. Jaz bi še vedno ostal

z drevesom, onadva pa bi na stara leta imela pomoč
pri roki.

Tako sem še naprej odraščal v isti hiši, le nad-
stropje višje. Tam sem si uredil stanovanje, se poro-
čil in imel otroke. Ker je bila drevesna hišica v isti
višini kot moje stanovanje, sem iz stanovanja do
hišice naredil lesen most. Zares sem srečno živel! Na
drevesu sem velikokrat delal kaj za službo, saj je bila
na njem blažena tišina.

Nekega dne pa so prišli cestarji, ki so zahtevali,
naj drevo podremo, ker z vejami ovira promet. Ker
drevesu še vejice nisem hotel zlomiti, kaj šele da bi
ga požagal, sem odvrnil, da to malo, kar podrgne
po tovarnjakih, ni nevarno. Delavci pa so odvrnili,
da imam le en teden časa, da sam odstranim drevo,
sicer ga bodo prišli podret kar oni.

In res. Čez en teden so prišli. Eden je vzel motor-
ko in z njo zarezal v mojo lipo. Takrat sem se v hiši
ravno lotil gospodinjskih opravil. Ko sem zaslišal
hrup, sem odšel na balkon pogledat, kaj se dogaja.
Videl sem, da žagajo moje drevo! Hitro sem stekel
pred hišo, da bi jih ustavil. A glej ga zlomka, ravno
stopim ven in naredim par korakov, že začne drevo
padati. Padalo je naravnost name. Jaz, osupel, da
je res mrtvo, obstojim pri miru. Lipa pade name in
me ubije.

Tako sem se rodil z drevesom in z njim tudi umrl.

Cene Prevc, 7. b

Mentorica: Bernarda Kejžar

MOJ PRIJATELJ DREVO

(domišljjski spis)

V mojem življenju se je znašlo že mnogo dreves. A le eno je bilo najpomembnejše izmed vseh.

Na robu travnika je rasla velika košata jablana. Imela je dolge ravne veje in čudovito krošnjo.

Vsak dan sem hodila k njej, splezala nanjo, potem pa sva se pogovarjali. Poznala je vse moje skrivnosti, težave, vesele reči ... Kadar sem jahala, sva s kobilom vedno ubrali isto pot – pot k moji jablani. Na njej sem crkljala svoje mačke, jedla piškote, pela pesmi. Jablana me je razumela in nikoli in nikdar se nisva sprli.

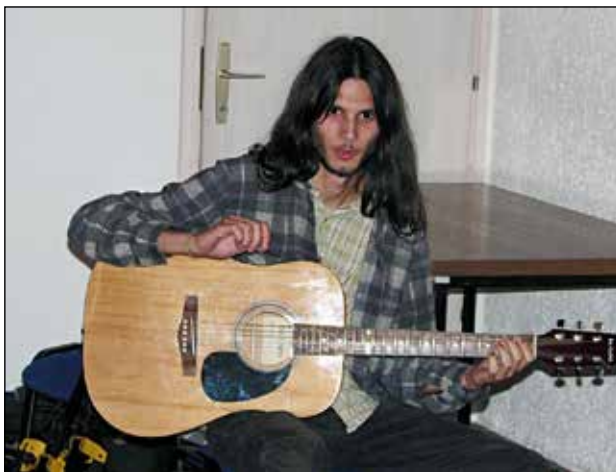
Nekoč sem k jablani pripeljala dve prijateljici. Opazila sem, da se je moja najboljša prijateljica takoj ujela z drevesom, druga pa, ki z mano ni bila tako tesno povezana, sploh ni slišala jablanine govorce. Spoznala sem, da so z drevesom lahko govorili le ljudje, ki sem jih imela zelo rada. Nekega dne pa ...

Prišla sem iz šole, se preoblekla, pojedla kosilo in naredila nalogo, nato pa zdrvela po poti k jablani. Bil je sončen dan in kar videla sem se v krošnji, kako se grejem ob zadnjih sončnih žarkih. Za mano je tekel maček. Pritekla sva do drevesa, ki pa ga ni bilo. Moja jablana je posekana žalostno ležala na tleh. Dedek je stal zraven in me pozdravil. Najprej nisem mogla reči ničesar. Nato sem zgrabila mačkona, zajokala in stekla domov. Jokala sem in jokala ter se pomirila šele čez kakšno uro.

Nikoli več nisem bila tako tesno povezana z drevesom. Zvrstilo se jih je še na stotine, a te jablane nisem pozabila.

Zala Tolar, 7. b

Mentorica: Bernarda Kejžar

Kantavtor Martin Ramoveš.

MOJ PRIJATELJ DREVO

Nekje daleč stran, na velikem, zapuščenem travniku sem našla drevo. Bilo je zelo veliko, imelo je široko in ogromno krošnjo. Takrat sem bila zelo lačna, zato sem odtrgala njegov plod – veliko čokoladno jabolko. Zdelo se mi je čudno, saj česa takega še nisem videla. Mislila sem, da je to jabolko strupeno, a vseeno me je lakota premamila in sem ugriznila vanj.

Tisti hip pa je nekdo zraven mene zaklical: "Hej, ti!"

Ozrla sem se, a videla nisem nikogar.

Nato sem slišala nekoga, ki mi je rekel: "Ja, ti!"

Pogledala sem malo bolje in ugotovila, da drevo zna govoriti. Bila sem zelo prestrašena, a vseeno sem zbrala toliko poguma, da sem se mu približala.

Vprašala sem ga: "Znaš govoriti?"

Drevo pa mi je odgovorilo: "Ja, vendar me nihče ne sliši. Ti pa si pojedla moje čudežno jabolko in zato me lahko slišiš."

Vse skupaj se mi je zdelo nemogoče in nisem vedela, kaj naj storim. Zato sem vprašala: "Kako ti je ime?" Drevo mi je povedalo, da so ga drevesa, ki so včasih stala poleg njega, klicala Čokoladno drevo. Vprašala sem ga, ali ga lahko tudi jaz tako kličem, in dovolilo mi je.

Nekaj časa sem ga še spraševala o njegovem življenju in povedalo mi je veliko o sebi in o svoji mladosti. Ko pa me je zanimala njegova starost, je za hip umolknilo, nato pa dejalo, da tam stoji že skoraj sedemsto sedeminsedemdeset let. Seveda mu nisem verjela, saj mi ni bilo jasno, kako lahko pri teh letih

tako lepo zgleda. Še vedno je imelo gladko deblo, lepe zdrave liste in niti ene posušene vejice. Pa tudi vsa jabolka so bila videti čudovito.

Ko sem mu vse to povedala, mi je reklo samo: "Saj sem vendar Čokoladno drevo, ne pa navaden grm."

To je seveda držalo. Njegovi plodovi so bili tako slastni, da sem se vsak dan vračala k njemu, se pogovarjala z njim, zraven pa sem jedla čudežna jabolka. Bila so res dobra. Midva pa sva postala najboljša prijateljca. S starši se nisem razumela ravno najbolje. In ker sem edinka, sem si morala najti nekoga za pogovor. Z drevesom sva si vse zaupala. Izvedela sem podrobnosti o njegovem otroštvu, o ljudeh in živilih, ki so včasih tam živeli, skratka o vsem, kar se je okoli njega dogajalo v sedemsto sedeminsedemdesetih letih.

Tako lepe dneve sva skupaj preživljala vsako pomlad, poletje in vsako jesen, le pozimi si je drevo privoščilo počitek. Čokoladna jabolka so mu odpadla, zato ga nisem slišala. Ko pa je spet nastopila pomlad, so mu ponovno začela rasti jabolka. Družila sva se skoraj pet let in postala nerazdružljiva.

Pred enim mesecem pa sem se ponovno vrnila na tisti travnik, kjer je rasel moj najboljši prijatelj. A ni ga bilo! Umorili so ga kruti ljudje. Planila sem v jok, a to ni pomagalo, saj svojega Čokoladnega drevesa nisem videla nikoli več.

Jana Benedik, 8. c

Mentorica: Mira Prevc